

Rollspel vilda grannar

Steg: Ledarutveckling steg 2

Område: Ledarrollen, gruppdynamik

Tidsåtgång: ca 120 minuter

Material: Bladderblock, tuschpennor
Instruktionsblad, Kurslitteratur, ex. Vilda grannar utgiven av Naturskyddsföreningen

Syfte

Få erfarenhet av grupprocesser i en studiecirkel, olika roller/karaktärer som kan finnas i en grupp.

Återkoppla till Ledarutveckling steg 1: Ledaren, deltagaren, arbetsformer, trivsel, material, förberedelser mm. Även diskussion kring kommunikation och ledarrollen. Kan med fördel användas som en sammanfattande övning i slutet av dagen.

Instruktion

Till denna övning behövs det två utbildare då vissa delar sker parallellt.

Övningen har två delar:

Första träffen: Ny grupp, ny ledare, gör studieplan utifrån boken "Vilda grannar" eller annan bok.

Andra träffen: Vikarierande ledare, rollkaraktärer, fortsätt arbetet!

Gruppindelning:

5-6 deltagare per grupp. Om möjligt två grupper. I arbetsgången nedan refereras till två grupper.

1 utsedd ledare/grupp

Förberedelser innan själva övningen: Utse ledare utifrån kompetens och lämplighet som de har visat hittills i utbildningen. Välj ut en extra person om någon av de utsedda ledarna tackar nej. Välj även ut roller till deltagarna, samma roller i båda grupper så att vi kan göra en jämförelse. Indelningen kan med fördel göras under lunchen då det behövs lite tid för detta.

Välj med omsorg vilka som ska vara ledare, och även vilka roller övriga deltagare får.

Exempelvis: en deltagare som är mer pratsam i gruppen får öva sig på att inta en tystare roll. Sätta sig in en annan roll än sig själv.

Arbetsgång

1) Första delen av övningen: Allmän information i helgrupp om övningen. Obs! Presentera den ej som en rollspelsövning då det kan begränsa deltagarna. En övning i två grupper med en ledare i varje grupp. En cirkel ska startas där ni som deltagare har anmält ert intresse. Presentera cirkelämnet (visa boken). Ni ska nu påbörja första sammankomsten.

2) Informera om gruppindelning. Fråga de utsedda ledarna om det är ok att anta uppdraget att vara ledare. Säger någon nej, fråga kandidat nr 3.

3) Informera ledarna och grupperna var för sig! (se bilagor). Påminn dem gärna om att gå in i övningen som sig själva. En av utbildarna informerar ledarna om deras uppdrag. Den andra utbildaren informerar deltagarna i de två grupperna. Placera grupperna i olika grupperum eller dylikt.

Ledarna: Lämna ut den skriftliga instruktionen till första uppgiften. Starta cirkeln, förväntningar, stu-

dieplan mm. Läs mer i ledarens skriftliga instruktioner. Kom ihåg att informera ledarna om att bryta efter 15 minuter, utbildarna rör sig mellan grupperna och är tidtagare. Meddela ledarna diskret när det är ca 5 minuter kvar så att de får en chans att avrunda. Ledarna återsamlas i salen för nya instruktioner och grupperna sitter kvar där de är och får där ny instruktion.

Deltagarna: Lämna ut den skriftliga instruktionen till första uppgiften. Informera om att de är deltagare i cirkeln, ledaren kommer snart. Bläddra gärna i materialet och prata med varandra.

4) Andra delen av övningen: Ledarna och grupperna får nya instruktioner parallellt (se bilagor). Nu startar sammankomst nummer två.

5) Ledarna: Lämna ut den skriftliga instruktionen till andra uppgiften. Nu ska ledarna byta grupper och vara vikarierande ledare för varandras grupper och fortsätta där de slutade sist. Låt ledarna läsa igenom instruktionerna och prata med varandra, visa studieplanen mm. Kom ihåg att informera ledarna om att bryta efter 15 minuter, utbildarna rör sig mellan grupperna och är tidtagare. Meddela ledarna diskret när de är ca 5 minuter kvar så att de får en chans att avrunda.

Deltagarna: Lämna ut de utvalda rollinstruktionerna till var och en och låt dem förbereda sig under tystnad. Det är viktigt att inte visa sin roll och att det sker under tystnad.

6) Utbildarna rör sig mellan grupperna och observerar och fungerar som tidtagare. När sammankomst nummer två är till ända, låt grupperna sitta kvar i 5-10 minuter och reflektera kring övningen, tolkningarna av roller/karaktärer, ledarskapet mm.

6) Grupperna får sedan diskutera och skriva ner på

bladderblock svar på dessa frågeställningar:

- Vad finns det för för- och nackdelar med de olika rollerna/karaktärerna?

- Hur gör du som ledare för att få till samtal med de olika rollerna/karaktärerna?

7) Återsamling i storgrupp för redovisning och gemensam diskussion.

Processfrågor i storgrupp

- Vad mötte vi för olika roller/karaktärer?
- Hur upplevde du (karaktären) bemötandet från de andra? Var det hjälpsamt?
- Hur gick arbetet?
- Fick alla föra sin talan?
- Hur togs besluten?
- Hur kan vi dra nytta av de olika rollerna/karaktärerna i en grupp?
- Vad händer om det finns flera av en viss karaktär?
- Kan en vara utan någon av rollerna/karaktärerna?
- Vad tar du med dig från den här övningen tillbaka till cirkelledarskapet/studiecirkeln? Vilka lärdomar drar du?
- Hur kan du som ledare arbeta med att vara tydlig i din kommunikation?
- Vad är tydlig kommunikation?
- Hur får du till lärande samtal?
- Tar du till vara på deltagarnas olikheter?
-Hur gör du det?

Cirkelledare

Förutsättningar

Du är cirkelledare för studiecirkeln "Vilda grannar".
Du skall agera som om du inte kände denna grupp tidigare.
De är lite vilsna och vet inte riktigt vart de ska vara. Hjälp dem på traven!

Första mötet med gruppen:

Mycket är vunnet om det blir en bra start i en ny cirkelgrupp.
En bra start innebär att så snart som möjligt skapa en avspänd stämning, lär känna varandra så smått, börjar känna gruppgemenskap och aktiveras.
Dvs tänk på de första fem minuterna.

Material finns i rummet!

Tacka för denna gång och lämna gruppen efter 15 minuter!

Din och gruppens uppgift blir att:

1. Starta upp cirkeln
2. Vad vill ni göra/lära er? (Förväntningar, medbestämmande...)
3. Gör en praktisk planering/studieplan
4. Redovisa cirkelns mål enligt cirkelns arbetsplanering, samt bestäm er för vad ni ska göra nästa tillfälle då ni ses. Skriv på block.

Redovisa cirkelns mål samt nästa tillfälle på blocket! Ta med dig blocket med punkterna när du lämnar gruppen.

Lycka till!

Cirkelledare

Förutsättningar

Du har fått hoppa in som vikarierande cirkelledare i studiecirkeln "Vilda grannar".

Det är sammankomst 2.

Du känner inte någon av deltagarna.

Runda av och avsluta efter 15 minuter.

Din och gruppens uppgift blir att:

1. Arbeta er igenom sammankomst 2
2. Utgå från den studieplan och de mål gruppen har bestämt
3. Fördela eventuella arbetsuppgifter till sammankomst 3

Lycka till!

Cirkeldeltagare

Förutsättningar

Du är en cirkeldeltagare som anmält dig till studiecirkeln "Vilda grannar".

Du känner ingen av de övriga deltagarna. Du har anmält dig via en annons.

Du är lite osäker på vart ni skall vara.

Du känner att du skulle vilja lära dig lite mer om detta område.

Du har fått kallelse från Studieförbundet att du är välkommen till din cirkel som startar idag och att ni skall vara i lokal...

Alltså befinner du dig just nu i lokalen för att börja din första sammankomst.

Lycka till!

Cirkeldeltagare

Din karaktär vid andra sammankomsten:

(Du får inte berätta det för någon annan i gruppen!)

FIXAREN

Du får lätt vänner och massor av kontakter utanför gruppen.
En riktig sällskapsmänniska.

Du antar utmaningar, åtar dig att fixa allt, men har inget tålamod!

- Jag kan fixa...
- Jag ordnar det...
- Inga problem, jag känner en som kan...

Förslag: låsa upp dörren, gå till biblioteket, ordna fika, fixa rabatter på exempelvis friluftskläder för du har ett rikt kontaktnät... eller i alla fall tror du att du har det!

“Jag måste hjälpa till!”

Cirkeldeltagare

Din karaktär vid andra sammankomsten:

(Du får inte berätta det för någon annan i gruppen!)

GÅPÅAREN

Du har en stark strävan att dominera och genomdriva din vilja. Dynamisk och utåtriktad, utmanande och otålig.

Du har svårt att vara tyst, du har svårt för att lyssna på någon annan.

Du glider lätt ifrån ämnet och pratar då om saker som du har upplevt. Du blir lätt dominant.

- Jag måste berätta om...
- Enligt min åsikt så...
- Jag har erfarenhet av att...
- Jag har varit med om att...

Cirkeldeltagare

Din karaktär vid andra sammankomsten:

(Du får inte berätta det för någon annan i gruppen!)

SAMSPELAREN

Du är en främjare av enhet och harmoni. Du motverkar konflikter och oenigheter. Du är lyhörd för stämningar och har bra kontakt med folk.

Försök visa intresse för vad andra har att säga.

Försök motverka konflikter.

Var lyhörd!

Brusa aldrig upp utan var medlande!

- Vad anser du?...
- Vi måste lyssna på...
- Jag vill trivas!

Cirkeldeltagare

Din karaktär vid andra sammankomsten:

(Du får inte berätta det för någon annan i gruppen!)

ANALYTIKERN

Du behöver tid för att tänka och grubbla över saker och ting. Utvärderar och kritiserar gärna. Du är noggrann, balanserad och granskande. Du saknar inspiration och är omotiverad.

Försök vara "motvals" och vänd på argumenten!

- Vi gör så här istället...
- Men om vi ser det från en annan synvinkel så...

Cirkeldeltagare

Din karaktär vid andra sammankomsten:

(Du får inte berätta det för någon annan i gruppen!)

DEN TYSTLÅTNE

Du är försiktig och vill inte stöta dig med andra.

Du kan ha jättebra idéer men någon annan hinner alltid avbryta dig innan du får berätta om dem! Du försöker ändå komma till tals när gruppen ger dig tillfälle!

Var lite "bakåtlutad" och försök invänta att ledaren/gruppen ger dig chansen att prata! Ta inte för dig i diskussionen utan avvakta tills någon frågar efter din synpunkt!

- Jag skulle vilja säga något...!

Cirkeldeltagare

Din karaktär vid andra sammankomsten:

(Du får inte berätta det för någon annan i gruppen!)

IDÉKLÄCKAREN

Du är gruppens tillgång när det gäller originella idéer, ingivelser och förslag!

Försök vara positiv och överdrivet glad!

- Nu vet jag!
- Jag har en idé!
- Om vi gör på det här viset...